

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ תרומה, בדר"ח אדר, ה'תשל"ד

יוצא-לאור לש"פ תרומה, ח' אדר, ה'תשפ"א

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

ה' תהא שנת פלאות אראנו

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ תרומה, ח' אדר הבעל"ט, הננו מוציאים לאור התוועדות ש"פ תרומה, בדר"ח אדר ה'תשל"ד, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנוכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

מוצש"ק פ' משפטים, בדר"ח אדר, ה'תשפ"א (ה'י' תהא שנת פלאות אראנו),
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2021 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5781 • 2021

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד. שיחת ש"פ תרומה, בדר"ח אדר, פ' שקלים, ה'תשל"ד.

בלתי מוגה

א. דובר כמ"פ ומבואר בכ"מ שכל עניני בני"י צריכים להתחיל מהתורה, כי, על בני"י נאמר: "עמך כולם צדיקים", ו"צדיקים דומין לבוראם"², ולכן, כשם שאצל הקב"ה מצינו שבריאת כללות סדר ההשתלשלות ועוה"ז בפרט היתה ע"י ההסתכלות בתורה, כמארז"ל³ "אסתכל באורייתא וברא עלמא", כך גם אצל בני"י, שצריכים להסתכל בתורה ולהתנהג בפועל כפי הוראת התורה (מלשון הוראה⁴), ש"כללות ופרטות נאמרה"⁵, לכל בני"י ולכל אחד מישראל, בכל הזמנים ובכל זמן, בכל הענינים ובכל ענין, הן בענינים של חיוב, "את המעשה אשר יעשו"⁶, והן בענינים של שלילה, "אשר לא תעשינה"⁷.

ועד"ז בנוגע להוראה שצריכים ללמוד מיום הש"ק זה (כבכל הענינים, כתורת הבעש"ט הידועה⁸), שיש בו ג' ענינים: שבת פרשת תרומה, ר"ח אדר, ופרשת שקלים (שלכן מוציאים ג' ספרי תורה)⁹ — שצריך להסתכל תחילה בתורה ולראות את הסדר של ג' ענינים אלו, ועפ"ז יודעים איזה ענין יש לו דין קדימה בנוגע להתבוננות (ועד"ז בנוגע לדיבור שמביא לידי התבוננות) ולימוד ההוראה.

ובכן: סדר הקריאה בתורה הוא — שתחילה קורין פרשת השבוע, פרשת תרומה, ואח"כ הקריאה דר"ח [שבה נזכר אמנם גם ענין השבת: "וביום השבת"¹⁰], אבל העיקר הוא "ובראשי חדשיכם"¹¹, שהרי בשביל יום השבת היא הקריאה בפרשת השבוע], ואח"כ הקריאה דפרשת שקלים.

ב. פרשת תרומה:

ובהקדמה — שבפרשת תרומה (כמו בכל פרשה, פסוק, ואפילו אות שבתורה) יש ריבוי ענינים, ועד לששים ריבוא ענינים, כידוע שכיין שכל התורה ניתנה לכל אחד מששים ריבוא בני"י, יש בכל ענין ששים ריבוא פירושים (כמ"ש בכתבי האריז"ל¹²); וכיון שהאדם הוא מוגבל,

(7) ויקרא ד, ב. ועוד.
 (8) ראה כש"ט בהוספות סרכ"ג ואילך.
 וש"נ (נעתק ב"היום יום" ט אייר).
 (9) טושו"ע או"ח רסתרפ"ה.
 (10) פינחס כח, ט.
 (11) שם, יא.
 (12) שער הגלגולים הקדמה יז. וכ"כ בש'

(1) ישע"י ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.
 (2) ב"ר פס"ז, ח. רות רבה פ"ד, ג. ועוד.
 (3) זח"ב קסא, ריש ע"ב.
 (4) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. גו"א ר"פ בראשית (בשם הרד"ק). זח"ג נג, ב. ועוד.
 (5) חגיגה ו, סע"א ואילך. וש"נ. וראה גם
 (6) יתרו יח, כ.

אינו יכול לחשוב ב' מחשבות בבת אחת (כפי שמביא רבינו הזקן להלכה בשו"ע שלו¹³).

אך ישנו שם הפרשה, כמדובר כמ"פ ש"שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש הוא כלי לחיות כו"¹⁴, ומזה מובן, ששם הפרשה — "תרומה" [ומודגש יותר בכך שתיבת "תרומה" אינה התיבה הראשונה שבפרשה, אלא יש לפניו כו"כ תיבות] — מורה על הנפש, הנקודה והעצם של הפרשה. ולכן, ההתבוננות והדיבור צ"ל בנוגע לשם "תרומה".

ובכן¹⁵: הפירוש של "תרומה" — מפרש רש"י בפשוטו של מקרא: "הפרשה", והיינו, שלוקחים דבר ומפרישים חלק ממנו, והשאר הוא לעצמו (שהרי אם נותנים את הכל, מבלי להשאיר חלק לעצמו, אין זו "הפרשה", כי אם נתינה או לקיחה וכיו"ב).

ונוסף לזה יש עוד פירוש ב"תרומה" — לשון הרמה¹⁶, שגם פירוש זה הוא ע"ד הפשט [ומובן שההדגשה שזהו פירוש ע"ד הפשט אינה בתור גרעון, שהרי אפילו אלו שנמצאים בדרגות גבוהות צריכים ללמוד גם פשוטו של מקרא], כפי שהבן חמש למקרא למד כבר מ"ש¹⁷ "ובלעדיך לא ירים איש את ידו גו".

והענין בזה:

"הפרשה" יכולה להיות באופן שהחלק המופרש ישאר באותו מצב כמו קודם ההפרשה, או שיהי' בו שינוי לגבי קודם ההפרשה — שירד למצב תחתון יותר, או שיתעלה למצב עליון יותר.

וכמו בענין ההבדלה "בין יום השביעי לששת ימי המעשה"¹⁸, שישנה ההבדלה באופן של עלי' מלמטה למעלה — כשעוברים מששת ימי המעשה ליום השבת, וישנה גם ההבדלה באופן של ירידה מלמעלה למטה — כשיוצאים מיום השבת לששת ימי המעשה.

וזהו מה שמוסיף הפירוש השני (הרמה) על הפירוש הראשון (הפרשה) — שההפרשה צריכה להיות באופן של הרמה.

[וכמו בהבדלה "בין ישראל לעמים"¹⁸, שהיתה באופן ד"לקחת לו גוי מקרב גוי"¹⁹, היינו, שתחילה היו בני' בין העמים (בקרוב גוי), ואח"כ

15) ראה גם לקו"ש חט"ז ע' 286. חכ"א

ע' 152. חכ"ו ע' 172. ועוד.

16) זח"ב קמז, א.

17) מקץ מא, מד.

18) נוסח "הבדלה".

19) ואתחנן ד, לד.

רוה"ק בענין היחודים על קברי צדיקים
הקדמה ג' (קח, ב). לקוטי מהרח"ו שבסוף
שער מאמרי רז"ל להאריז"ל.

13) או"ח רסע"ג בקו"א סק"ג. וש"נ.

וראה גם תו"מ חע"ב ע' 111. וש"נ.

14) תניא שעהיחיהו"א פ"א.

הבדילים הקב"ה באופן של הרמה, "לקחת (אותם) לו". ועד"ז בהבדלה "בין קודש לחול" — כשהיא בדרך מלמטה למעלה].

ובאופן כזה היא נתינת התרומה עבור המשכן — שכאשר יהודי מפריש מהזהב שלו עבור המשכן, נעשה חלק הזהב המופרש באופן של הרמה לא רק לגבי מעמדו ומצבו לפני ההפרשה, אלא גם לגבי האדם שהפרישו, כיון שמתעלה למקום ודרגא שהאדם המפריש אינו יכול להגיע לשם — קודש הקדשים, שעליו נאמר²⁰ "והזר הקרב יומת"!

וע"פ המבואר במדרשי חז"ל²¹ בנוגע לנתינת הזהב, "אמר הקב"ה יבוא זהב שבמשכן ויכפר על הזהב שנעשה בו העגל", ניתוסף יותר בהפלאת הענין — שהזהב שקשור עם עגל הזהב, מתעלה לקודש הקדשים שבו הי' הארון עם הכפורת והכרובים שהיו מזהב, למעלה גם מהלויים שלא השתתפו בחטא העגל²², ולמעלה אפילו מהכה"ג, שנכנס לקדה"ק רק "אחת בשנה"²³, וגם אז, רק עבור העבודות המקודשות ביותר שביום זה.

ג. וההוראה מזה בעבודת האדם:

יהודי צריך לקחת מעניניו הטובים, ולהפריש מהם תרומה, באופן של הרמה.

— הפרשה באופן של ירידה, בודאי אינה שייכת ליהודי, אם בגלל שמעולם לא היתה לו שייכות לרע, או שכבר הפך את הרע לטוב, ונמצא כבר במעמד ומצב שכולו טוב.

אמנם, בגלל זה יכול לחשוב שאינו צריך לעשות מאומה, כיון שהוא כבר "צדיק גמור", כפירוש החסידות²⁴, שכבר גמר את עבודת הביוררים. אך על זה אומרים לו, שישנו החיוב ד"מעלין בקודש"²⁵, ולכן צריך גם הוא להפריש מעניניו באופן של הרמה.

כלומר: לא דורשים ממנו ליתן את כל עניניו, ולהיות מופשט לגמרי מעניני העולם — שהרי לאו כל מוחא סביל דא, ומה גם כשעומדים רק בהתחלת פרשת תרומה, במעמד ומצב ששייך לכל אחד מישראל, כשם שקריאת הפרשה שייכת גם למי שלא ידע מאי דקאמר²⁶; אבל אעפ"כ, להיותו בן אברהם יצחק ויעקב, יש לו בירושה הענין ד"עמך כולם צדיקים", ולכן יכולים לדרוש ממנו להפריש חלק מעניניו ולהרימם לקדושה.

24) ראה לקו"ת דרושי סוכות פא, א.

20) במדבר א, נא. ועוד.

21) תנחומא פרשתנו ח. וראה גם תו"ש ובכ"מ.

22) ריש פרשתנו (אות לו. קדו). וש"נ.

23) פרש"י שם, מט. ועוד.

24) ראה ה'ת"ת לאדה"ז פ"ב הי"ב. וש"נ.

25) ס"פ תצוה. אחרי טז, לד.

ולאידך גיסא: גם מי שיש לו עדיין שייכות לרע (מאיזה סיבה שתהי'), כך, שצריך להיות אצלו לכל לראש הענין ד"סור מרע" (כמו "להבדיל גו' ובין החי' אשר לא תאכל"²⁷), ואח"כ "עשה טוב" — אומרים לו, שיש זמנים בשנה, שבתור הוראת שעה [ע"ד המבואר בתניא²⁸ בנוגע לאהבה ויראה] מתחילים מהענין ד"עשה טוב", וענין זה מהוה נתינת כח וסיוע להשלים את העבודה ד"סור מרע" באופן מהיר וטוב יותר.

ד. ובאותיות פשוטות:

יהודי צריך להפריש חלק מעניניו — ענינים שהרויח בכשרות, אמנם ע"י התלבשות בלבושי הטבע, אבל באופן שהעיקר היא "ברכת ה'"²⁹ — וליתן עבור עניני קדושה, שע"ז מתעלה חלק זה ונעשה קדוש ומובדל כו'. ובזה גופא — צריך ליתן מעניניו החשובים ביותר, כמו זהב, כפי שהי' בנדבת המשכן, שאפילו הפשוט שבפשוטים נתן מהזהב שהי' ברשותו, כדאיתא בגמרא במסכת בכורות³⁰ "אין לך כאו"א מישראל (מיוצאי מצרים) שלא היו עמו תשעים חמורים לובים טעונים מכספה וזהבה כו'". ולאידך גיסא, אין לו להסתפק ולצאת י"ח בנתינה מענינים החשובים ביותר, ולחשוב שלא נוגע ליתן ולהעלות גם את הענינים הפחותים, אלא כפי שהי' בנדבת המשכן, שנתנו לא רק זהב וכסף, אלא גם נחושת, וכל י"ג הדברים האמורים בפרשה.

וכיון שמציאותו של יהודי מורכבת מגוף ונפש, גשמיות ורוחניות, הנה כשם שצריך ליתן מעניני הגוף, זהב וכסף ונחושת כפשוטם, כך צריך ליתן זהב וכסף ונחושת רוחניים: זהב — חב"ד, כסף — רגש שבלב, ונחושת — כח ההילוך והעשי'.

כלומר: יכול מישוהו לחשוב, שמספיק ליתן את השכל שבמוח, שזהו הכח היותר חשוב. ועל זה אומרים לו, שצריך ליתן גם את המדות שבלב, וכח ההילוך והעשי'. ועד"ז יכול לחשוב לאידך גיסא: בשלמא בנוגע לכח ההילוך והעשי' שמלובשים בארציות וחומריות — יש צורך בענין של ההעלאה, אבל הרגש שבלב והשכל שבמוח שהם בעצם כחות נעלים — אינם זקוקים להעלאה.

ועל זה היא ההוראה, שמכל הענינים, הן דברים חשובים והן דברים פחותים, הן בגוף והן בנפש, צריך להפריש תרומה, ועי"ז — לבנות את ביהמ"ק שלו, עליו נאמר³¹ "ושכנתי בתוכם", "בתוך כל אחד

ס"ע 149 ואילך. וש"נ.

(27) ס"פ שמיני.

(30) ה, ב.

(28) ספמ"ג.

(31) פרשתנו כה, ח.

(29) משלי יו"ד, כב. וראה גם תו"מ ח"ע

ואחד³², ועד שזוכים לבנין ביהמ"ק השלישי, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שיבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל³³, בקרוב ממש.

* * *

ה. בהמשך להאמור לעיל שלימוד ההוראות צ"ל ע"פ סדר הקריאה בתורה — הנה לאחרי הקריאה בפרשת תרומה, באה הקריאה דראש חודש. ובנוגע לר"ח גופא — הרי זה ר"ח אדר.

[ולמעשה, שבקריאה דר"ח לא ניכר אמנם שזהו ר"ח אדר, אבל, כאמור לעיל שהתורה כללות ופרטות נאמרה, כך, שבפרשה דר"ח ישנו הענין הכללי שווה בכל ראשי חדשים, וישנו גם הענין הפרטי של כל ר"ח בפ"ע, ובכך זמנו של ר"ח זה, אזי מתגלה ומודגש ענינו הפרטי של ר"ח זה].

ובר"ח אדר גופא (שכולל את כל ימי חודש אדר, ובנדוד, בחודש אדר הסמוך לניסן — כ"ט יום) הרי זה (לא יום ראשון דר"ח, ששייך עדיין לחודש שבט, ל' שבט, אלא) יום ב' דר"ח, שהוא אחד באדר, כך שכולו אדר.

והנה, בנוגע לשאר ראשי חדשים, לא תמיד מוצאים בגלוי (ולפעמים צריך לחפש כו') את הנקודה והתוכן שלהם, אבל בנוגע לר"ח אדר — מפורש במשנה³⁴: "באחד באדר משמיעין על השקלים כו'", היינו, שבית דין שולחים בכל ערי ישראל ומכריזין שיביאו שקליהן, לפי שבאחד בניסן צריך להביא קרבנות צבור מתרומה חדשה.

ולכאורה נוגע הדבר רק בזמן שביהמ"ק הי' קיים, משא"כ עתה, לאחרי שחרב ביהמ"ק. אך הענין בזה, שנוסף לכך שהתורה היא נצחית³⁵, הרי ידוע³⁶ ששליטת הגויים בנוגע לענין החורבן היתה רק על ביהמ"ק הגשמי שנבנה מעצים ואבנים, אבל לא על ביהמ"ק הרוחני שבתוך כל אחד מישראל ("ושכנתי בתוכם"), וכמודגש בכך ש"תפלות כנגד תמידין תקנום"³⁷, והיינו, שכאשר יהודי מתפלל תפלת שחרית, הרי זה נחשב כמו שהקריב תמיד של שחר וכו', ומזה מובן, שהענין ד"באחד באדר משמיעין על השקלים" ישנו גם עתה, באופן ד"נוכרים ונעשים"³⁸, בנוגע לענין הקרבנות ברוחניות.

ו. ויש להוסיף ולבאר המשך דברי המשנה "באחד באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים", שמזה מובן, שנוסף על השייכות של "שקלים"

(32) ראה אלשיך עה"פ. שלי"ה סט, א. ועוד. (37) ברכות כו, א"ב.
 (33) רמב"ם הל' מלכים ספ"א. (38) אסתר ט, כח. וראה רמ"ז בס' תיקון
 (34) ריש שקלים ובפי' הרע"ב. (להחיד"א) שובבים. הובא ונת' בס' לב דוד (להחיד"א)
 (35) תניא רפ"ז. ובכ"מ. פכ"ט.
 (36) ראה גם תר"מ ח"ע ע' 54. וש"נ.
 (38) ראה גם תר"מ ח"ע ע' 54. וש"נ.

ו"כלאים" לר"ח אדר, שכיון שבו מכריזין עליהם, הרי זה בודאי בהשגחה פרטית, ישנה גם השייכות של "שקלים" ו"כלאים" זל"ז³⁹.

וצריך להבין, דלכאורה, שקלים וכלאים הם ענינים שונים, ועד לענינים הפכיים, כי:

(א) שקלים — הביאו מהם קרבנות לביהמ"ק; ואילו כלאים — שייכת מציאותם רק בשדה, כמ"ש⁴⁰ "שדך לא תזרע כלאים", והרי מקומו של השדה שבו נעשית הזריעה הוא מחוץ לביהמ"ק (וירושלים בכלל⁴¹), ולא עוד אלא שהוא היפך ענינו של ביהמ"ק, כמודגש בכך שהיפך בנין ביהמ"ק מתבטא בכך ש"ציון⁴² שדה תחרש"!

(ב) בשקלים מודגש ענין האחדות — שהרי נתינת השקלים היא באופן שכל בני" משתוים בכך שכל אחד נותן סכום שוה, כמ"ש⁴³ "העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט ממחצית השקל" [ובסכום שניתן לא ניכר הסכום שנשאר אצל הנותן — אם הוא עשיר או דל], ואח"כ מתאחדים כל חצאי השקלים ונעשים ממון ציבור⁴⁴, והיינו, שכאשר מביאים קרבנות מהשקלים, אין זה באופן שישנם ששים ריבוא יחידים שמקריבים את הקרבן [כי, נוסף לכך שאסור להביא קרבן יחיד מהשקלים שבלשכה, הרי אם נחלק מחצית השקל בין הקרבנות של כל השנה כולה, יעלה לכל קרבן רק "משהו", פחות משהו פרוטה, שאין לו חשיבות כלל ע"פ תורה], אלא זהו קרבן שמקריב ה"ציבור", ודוקא באופן כזה נעשה הקרבן "ריח ניחוח לה"⁴⁵; ואילו בכלאים, הנה למרות שמדובר אודות שני סוגי זרעים שיש שייכות ודמיון ביניהם, שלכן אם יערבו וירכיבו אותם אזי תהי' מהם צמיחה (ולא כמו הרכבת דומם עם צומח, שלא תהי' מזה צמיחה כלל), הנה לא זו בלבד שאם זרעו אותם אסור לקיימם, אלא עוד זאת, שמלכתחילה אסור לזורעם ביחד, אלא צריך להפרידם זמ"ז.

ואעפ"כ, "באחד באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים" בחדא מחתא, והרי בודאי אין זה ענין שהוא בבחי' "חוקה חקקתי כו"⁴⁶, אלא יש טעם בדבר. — ההתחלה היא אמנם באופן שצריך להכריז על השקלים ועל הכלאים באופן של הקדמת נעשה לנשמע, אבל לאח"ז, יש להתבונן בזה ולמצוא טעם והסברה לכך.

(39) ראה גם תו"מ חל"ט ס"ע 178 ואילך. (42) ירמי' כו, יח. מיכה ג, יב. וראה מכות וש"נ. בסופה. ועוד.

(40) קדושים יט, יט. (43) תשא ל, טו.

(41) ראה אנציק' תלמודית (כרך כה) ערך (44) ראה ר"ה ז, סע"א ואילך. וש"נ.

(45) ויקרא א, ט. (ירושלים ס"ז ע' שלב ואילך). וש"נ.

(46) תנחומא חוקת ג. במדב"ר רפי"ט. ועוד.

ז. ויובן ע"פ משנ"ת בהתוועדות שלפנ"ד⁴⁷ שיש בעולם ובתומ"צ ענינים שהם למעלה מהבנה והשגה שבהם שוים כל בני", ללא התחלקות, וכמו ענין המס"נ, שאין זה מצד מציאותו, מצד השכל והרגש כו', אלא זוהי תנועה שלמעלה לגמרי מציאותו.

והסיבה לכך שיכולה להיות אצל יהודי תנועה שהיא היפך מציאות הנבראים, ולא עוד אלא שענין זה הוא בטבע כל אחד מישראל נכמו ש"אור האש חפץ בטבע ליפרד מהפתילה ולידבק בשרשו למעלה. . אף שעיי"ז יתבטל אורו במציאות⁴⁸ — הרי זה לפי שנשמתו היא "חלק אלקה ממעל ממש"⁴⁹; וזוהי גם הסיבה שיש אצלו ענינים שלמעלה מהבנה והשגה, כשם שהקב"ה הוא למעלה מהבנה והשגה.

וכמודגש גם באמירת "מודה אני" בהתחלת היום, שכל בני" — מהפשוט שבפשוטים, עד לצדיק גמור שמתעורר משינה שבה חלם סתרי ורוזי תורה [כידוע המבואר בדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר⁵⁰ אודות אלו שמגלים להם בחלום רזי תורה, ומתרצים את קושיותיהם כו'] — מכריזים "מודה אני לפניך מלך. . שהחזרת בי נשמתתי" (כמובן גם בשכל, שכיון שהקב"ה מחזיר את נשמתו, צריך להודות לו ולקבל מלכותו ולעבדו ולעשות רצונו בכל מיני עבודת עבד⁵¹), עוד לפני נט"י, כשאסור להזכיר א' מז' השמות הקדושים שאינם נמחקים⁵².

ונוסף על הענינים ששוים בכל ישראל, באופן ש"נצבים גו' כולכם לפני ה' אלקיכם"⁵³, יש גם ענינים הקשורים עם העבודה הפרטית של כל אחד לפי מדרגתו, שבהם יש חילוקים בין "ראשיכם שבטיכם" ל"חוטב עציך" ו"שואב מימך"⁵³; ודוגמתו בעבודת כל אחד מישראל — עבודה הקשורה עם הבנה והשגה ("ראשיכם שבטיכם" שבו), ועבודה הקשורה עם עשי' בפועל ("חוטב עציך" ו"שואב מימך" שבו).

[ולמעיר, שכן הוא גם בנוגע לקיום המצוות — שישנו ענין שהוא אצל כל בני" בשוה, שזוהי הכוונה הכללית שבמצוה, מלשון צוותא וחיבור⁵⁴, ובאופן שלמעלה מטעם ודעת, כנוסח ברכת המצוות: "אשר קדשנו במצוותיו וצווננו"; וישנו גם ענין שהוא אצל כל אחד לפי מדרגתו הפרטית, ולדוגמא:

תו"מ חל"ד ע' 53. וש"נ.	(47)
51) ע"פ תניא רפמ"א.	48) תניא רפיי"ט.
52) ראה שו"ע אדה"ז או"ח (מהדו"ק)	49) שם רפ"ב.
ס"א ס"ו. וש"נ.	50) ראה ד"ה צהר תעשה תרצ"ה (סה"מ
53) ר"פ נצבים.	קונטרסים ח"ב שדמ, א) — נעתק ב"היום
54) ראה לקו"ת בחוקותי מה, ג. מז, ב.	יום" ד טבת. ד"ה בלילה ההוא היש"ת (סה"מ
ובכ"מ.	היש"ת ע' 5). סה"ש תרצ"א ע' 165. וראה גם

"עשיר שהביא קרבן עני לא יצא"⁵⁵, והיינו, שאע"פ שהביא קרבן, שענינו קירוב הכחות כו'⁵⁶, ובאופן שעולה עד רזא דא"ס⁵⁷, והקרבתו היתה ע"י כהנים וכו', אעפ"כ, לא יצא, כיון שאין זה לפי ערך מדרגתו כו'.

ואין מקום שאחד מישראל יטען שאין צורך בעבודתו הפרטית, ויכול לסמוך שיימצא מישהו מששים ריבוא מישראל חסר א' שיעשה זאת — כי, הכוונה העליונה בעבודת בני"י, לגלות שהעולם הוא גנו של הקב"ה (באמרו "באתי לגני"⁵⁸, למקום שהי' עיקרי בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה⁵⁹), מקום של מנוחה ותענוג כו', צריכה להיעשות ע"י העבודה הפרטית של כל אחד מישראל, מבלי לערב ביניהם.

ח. וזהו גם תוכן ב' הענינים ד"שקלים" ו"כלאים" — ש"שקלים" מורה על הענין הכללי שבעבודת כל בני"י בשוה, ו"כלאים" מורה על הענין הפרטי שבעבודת כל אחד מישראל, שאין לערב ביניהם.

ועל זה נאמר "באחד באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים": באחד באדר צריך להכריז ולהרעיש ("שטורעמען") — הן בנוגע לעצמו והן בנוגע להזולת — אודות ב' אופני עבודה הנ"ל, באופן שהכרזה זו תפעל כל כל השנה כולה.

וכיון שהכרזה זו היא באחד באדר, עליו נאמר "משנכנס אדר מרבין בשמחה"⁶⁰, הרי מובן שענין זה צריך להיות מתוך שמחה, שפורצת גדר⁶¹.

ובפרטיות יותר — שב' עניני עבודה הנ"ל, הן העבודה הפרטית של כל אחד לפי מדרגתו הפרטית ("כלאים"), והן העבודה הכללית שבה שוין כל בני"י ("שקלים"), צריכים להיות באופן של פריצת גדר, מבלי להתחשב במדידות והגבלות כו'. ובלשון המורגל אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר⁶², שצריך תמיד לשאוף ולהשתוקק לילך ולהתעלות בעילוי אחר עילוי.

ולדוגמא: בענין הצדקה — שגם מי שנותן מעשר ואפילו חומש, ועד באופן ש"כל אשר לאיש יתן בעד נפשו"⁶³, צריך לבקש מהקב"ה שיתן לו יותר ממון — לא בגלל שיש לו תאוות הממון, אלא כדי שיוכל ליתן סכום גדול יותר לצדקה, שכן, כל זמן שלא נתקיים היעוד⁶⁴ "לא יהי' בך אביון", אינו יכול להיות רגוע... בידעו שיש עדיין "אביון" באיזה מקום בעולם! ועד"ז בנוגע ללימוד התורה — שצריך תמיד להוסיף עוד יותר כו'.

55 נגעים פי"ד מי"ב. 60 תענית כט, סע"א.

56 ראה תו"מ סה"מ תשרי ריש ע' קסד. 61 ראה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך. ועוד.

57 ראה זהר ח"ב רלט, א. ח"ג כו, ב. ועוד. 62 ראה סה"ש שם ע' 61. תש"ב ע' 60.

58 שה"ש ה, א. 63 איוב ב, ד. וראה תניא אגה"ק סוס"י.

59 ראה שהש"ר עה"פ. ובכ"מ.

ועד שגם הענין של מס"נ (שזהו הענין הכללי שבו שוים כל בני"י) צריך להיות באופן של פריצת גדר (אף שלכאורה לא שייך פריצת גדר בנוגע למס"נ שמצד עצמו הוא בלי גבול) — כמודגש בענין ד"בכל מאדך"⁶⁵, מאד שלך"⁶⁶, כך, שאין זו דרגא מסויימת שנשאת תמיד, אלא זהו ענין שמשנתנה לפי ערך עבודתו. וכמובן גם מזה שאומרים "בכל מאדך" בק"ש פעמיים בכל יום, ועד שלא צריך להמתין מק"ש של שחרית עד לק"ש של ערבית, אלא בתפלת שחרית גופא אומרים ק"ש יותר מפעם אחת (ולאחר התפלה מניחים עוד זוג תפילין ואומרים ק"ש פעם נוספת), כך, שבתפלת שחרית גופא הולך ומשתנה הענין ד"בכל מאדך". וע"ד המבואר בלקו"ת⁶⁷ שענין שעכשיו הוא אצלו באופן מקיף — הנה ע"י עבודתו הרי זה נמשך באופן פנימי, ואז נעשה מקיף נעלה יותר כו'.

וכמדובר גם בהתוועדות דיו"ד שבט⁶⁸ אודות ג' התקופות של מס"נ בחייו של בעל ההילולא, דאף שלכאורה אינו מובן איך שייך לחלק בענין המס"נ, הרי רואים במוחש שכך הי' בפועל.

וע"י העבודה באופן כזה זוכים לביאת משיח צדקנו, ועוד לפני"ז, ברגעי הגלות האחרונים, יקויים מ"ש⁶⁹ "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" — "כן תהי' לנו"¹⁸.

* * *

ט. הנקודה של פרשת שקלים היא — נתינת מחצית השקל, שיש בזה ענין נפלא:

כל אחד מישראל הוצרך ליתן פעם אחת בשנה מחצית השקל. כלומר: לא זו בלבד שלא דורשים ממנו לתת מביתו או לבושו, אלא אפילו מה שצריך ליתן מממונו, הרי זה רק מחצית השקל — מחצית דייקא (שהרי בכתוב לא נזכר אפילו הסכום "עשר גרה"), ואילו החצי השני נשאר ברשותו.

ונתינה זו לבדה מספיקה כבר שיהי' לו חלק בקרבנות הציבור שהקריבו במשך כל השנה כולה בעדו ובעד ביתו⁷⁰ (באופן שכל שאר העבודות עושים עבורו והלויים), החל מהתמידים שמקריבים בכל יום — תמיד של שחר שהי' מכפר על עבירות הלילה, ותמיד של בין הערביים על של יום⁷¹ (כמובא באגה"ת⁷²), ובשבתות וימים טובים ("מועדים לשמחה") — גם קרבן מוסף, עד לקרבנות המיוחדים של "אחת בשנה יכפר"²³.

64 סנ"ג ואילך (לעיל ע' ... ואילך). וש"נ.

64 פ' ראה טו, ד.

69 אסתר ח, טז.

65 ואתחנן ו, ה.

70 ע"פ אחרי טז, ו.

66 ראה תו"א מקץ לט, רע"ד. ובכ"מ.

71 תנחומא פינחס יג. במדב"ר פכ"א, כא.

67 ואתחנן ז, ב ואילך.

72 פי"א ק, ב.

68 שיחת מוצש"ק פ' בשלח, יו"ד שבת

ומענין זה יש ללמוד הוראה נפלאה — שכאשר יהודי מקיים ציווי הקב"ה פעם אחת, הנה לא זו בלבד ש"יחוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד"⁷³, אלא גם למטה נראית ההשפעה במשך כל השנה כולה, כמודגש בגלוי במצות מחצית השקל, וממנה נמשך גם בנוגע לכל המצוות [כידוע בענין "במאי הוי זהיר טפיי"⁷⁴, שלכל מצוה יש ענין מיוחד שנעשה "שער" שעל ידו עולים ומאירים — "זהיר" מלשון זוהר ואור — כל שאר המצוות⁷⁵], וענינו בעבודה בפועל, שקיום המצוה הוא באופן שהשפעתה ניכרת כו', היינו, שניכר שזהו יהודי שיש לו חיות ולהט בתפילין, ציצית וכיו"ב.

ולהעיר, שאע"פ שמצות שקלים נאמרה לאחרי ההקדמה ד"כי תשא", לשון נוכח, וגם לשון יחיד, שנאמר למשה רבינו [כמארז"ל⁷⁶ "אמר משה לפני הקב"ה, רבש"ע, במה תרום קרן ישראל, אמר לו בכי תשא" — הרי כיון שמשה רבינו הוא משבעה רועים, ונקרא רעיא מהימנא, יש בכל אחד מישראל אפס קצהו ושמץ מנהו מבחי' משה רבינו⁷⁷,

— שלכן נאמר לכל אחד מישראל "מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה גו"⁷⁸, שיראה היא מילתא זוטרתא, כיון שלגבי משה מילתא זוטרתא היא⁷⁹ —

ועד"ז בנוגע למצות מחצית השקל שעלי' נאמר למשה "כי תשא", שעיי"ז שיהודי מגלה את בחי' משה שבו, יש לו כח לפעול הענין ד"תשא את ראש בני ישראל", שנעשית עלי' גם בבחי' הראש כו', ועד למ"ש בסיוס הפרשה⁸⁰: "לכפר על נפשותיכם" — לא רק בנוגע לענינים פרטיים, אלא בנוגע לכללות הנפש, וכפרה בשלימותה (כמבואר באגה"ת⁸¹).

וכיון שישנו ענין הכפרה שהו"ע התשובה — הרי הבטיחה תורה שכשישראל עושין תשובה מיד הן נגאלין⁸², ואז יהי' גם בנין ביהמ"ק, ש"שם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו"⁸³, ע"י הקדמת נתינת מחצית השקל, ובקרוב ממש.

* * *

י. מאמר (כעין שיחה) ד"ה כי תשא את ראש בני ישראל וגו'.

* * *

78) עקב יו"ד, יב.	73) תניא פכ"ה.
79) ברכות לג, ב. תניא שם.	74) שבת קיח, ב.
80) תשא ל, טו-טז.	75) ראה תו"מ חצ"א ס"ע 319 ואילך.
81) רפ"ב.	וש"נ.
82) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.	76) ב"ב יו"ד, ב.
83) נוסח תפלת המוספין.	77) ראה תניא רפמ"ב ופמ"ד.

יא. הביאור בפירושו רש"י⁸⁴ "תחשים, מין חי"⁸⁵, ולא היתה אלא לשעה, והרבה גוונים היו לה, לכך תרגם ססגונא, ששש ומתפאר בגוונין שלו",

— שאין הכוונה שהעורות היו צבועים בצבע הנקרא תחש (כמו "עורות אלים מאדמים"⁸⁴, "צבועות היו אדום"⁸⁶, שהרי לא נאמר "עורות אלים מאדמים ותחשים"), אלא עורות של חי' ששמה תחש. ו"לכך תרגם ססגונא", שהבעל-חי עצמו "שש ומתפאר"⁸⁷ בגוונין שלו" (ולא רק שזהו צבע שמורכב מהרבה גוונין, שש גוונים⁸⁸) —

הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חל"א ע' 135 ואילך.

יב. בנוגע להערות אאמו"ר על הזהר — נתעכב על מאמר הזהר בפ' תרומה⁸⁹ אודות משל הזונה שמפתה את בן המלך כו' (כמובא בתניא⁹⁰ מזה"ק), שמקבלת שכר עבור ב' דברים: (א) שקיימה ציווי המלך, (ב) שעל ידה נתגלתה מעלת בן המלך, שעמד בניסיון כו'.

ובנוגע למ"ש בזהר שהמלך ששמח בבנו מכניסו להיכלו ו"היב לוי מתנן ונבזבזא ויקר סגיא" — מבאר אאמו"ר⁹¹: "הג' דברים הוא כלשון הפסוק בדניאל (ב, ו) מתנן ונבזבזא ויקר סגיא, והוא הג' מוחין חב"ד, מתנן חכמה, נבזבזא בינה, ויקר דעת וכו'".

אך עדיין ישנו ענין שלא ביאר אאמו"ר (כמדובר כמ"פ שסמך שיבינו זאת לבד, ע"פ המבואר במ"א):

84) פרשתנו כה, ה.

85) בנוגע לדיוק "מין חי" — נתבאר שבכלל לא מצינו שרש"י יבאר בפירושו החילוק שבין חי' לבהמה וואדרכה: מצינו בפירושו רש"י ש"בהמה בכלל חי" (שמייני יא, ב), ו"חי' בכלל בהמה" (פ' ראה יד, ד), אף שיש ביניהם נפק"מ לדינא לענין כיוסו הדם וכו', כיון שהדבר מובן מהכתובים עצמם — שהרי בנוגע לחי' נאמר (בראשית ב, יט) "חית השדה", היינו, שמקומה של חי' הוא בשדה נולכן נאמר (תולדות כז, ה) "וילך עשו השדה לצוד ציד", ואילו מקומה של בהמה הוא בסמיכות לביתו של האדם. וכיון שבצאתם ממצרים הי' לבני" צאן ובקר מקנה כבד מאד" (בא יב, לח), שכולל גם סוסים חמורים וגמלים (וארא ט, ג. וראה פרש"י ויצא לא, יח), ולא נזכר שם "תחש", עכצ"ל, שתחש הוא "מין חי".

וכיון שהמדבר אינו מקום של בעלי חיים,

ובלשון הכתוב (עקב ח, טו): "נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים" — עכצ"ל ש"לא היתה אלא לשעה", באופן נסי.

86) פרש"י עה"פ.

87) ולהעיר שענין התפארת (יופי) הוא מריבוי גוונים דוקא, וכמבואר בתניא אגה"ק (סי"ב) בנוגע לשם "תפארת" "לפי שהיא כלולה מב' גוונין לוכן ואודם כו" (וראה גם לקו"ת שה"ש יד, א. ובכ"מ).

88) שאין זה חידוש כ"כ שבשביל זה יהי צורך ב"מין חי" ש"לא היתה אלא לשעה", שהרי בחושן ואפוד היו ששה גוונים: "זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משור", ונוסף לזה הי' גם זהב בפ"ע — משבצות ושרשרות זהב.

89) קסג, א.

90) ספ"ט וספכ"ט.

91) לקוטי לוי"צ הערות לזח"ב ע' קיב.

מדברי אמו"ר שהשכר שנותן המלך לבנו על עמידתו בנסיון הוא הג' מוחין חב"ד, משמע, שמקודם לכן לא היו לו הג' מוחין חב"ד, ובלשון אמו"ר: "כרי" הוא ז"א ו"ק בלבד", היינו, שדרגתו של הבן מצ"ע היא דרגת המדות, וע"י עמידתו בהנסיון מקבל גם הג' מוחין חב"ד.

וצריך להבין:

אמרו חז"ל⁹² "אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות" — שטות דלעו"ז, שלחמה מטעם ודעת, שמעלים ומסתיר ומכסה על השכל (טעם ודעת), משא"כ כאשר השכל הוא בהתגברות, אין מקום לענין של עבירה מצד ה"רוח שטות"⁹³.

ומזה מובן שהעמידה בנסיון (שאינו שומע לפיתויי הזונה) היא מצד מעלת המוחין, היינו, שלפנ"ז היו כבר המוחין שלו בשלימות (שעל ידם באים המדות, אהבה ויראה, שהאהבה היא שורש כל רמ"ח מ"ע, והיראה היא שורש לשס"ה ל"ת⁹⁴), ועי"ז עמד בנסיון.

ועפ"ז צריך להבין דברי אמו"ר שג' מוחין חב"ד הם השכר שנותן המלך לבנו על עמידתו בנסיון, כיון שמקודם לכן ה"ה בבחי' ז"א בלבד, ורק ע"י עמידתו בנסיון מקבל ג' המוחין חב"ד — אף שבשביל העמידה בנסיון יש צורך בהתגברות על ה"רוח שטות" ע"י המוחין? וכפי שיתבאר לקמן.

יג. ויש להוסיף בנוגע להתחלת מאמר הזהר הנ"ל: "למלא דהוה לי בר יחידאי" — שכאן רואים את המעלה הנפלאה של בני"י (שמודגשת יותר לפי מפרשי הזהר⁹⁵), שכל אחד מישראל נקרא "ברא יחידאי" של הקב"ה.

ועד כדי כך, שכדאי אפילו לברוא מציאות שמנגדת לאלקות עד לעצמותו ית' — שזהו רק בכחו של הקב"ה שהוא כל יכול (וכמשנ"ת ביו"ד שבט⁹⁶ (בביאור פ"ד בהמשך ההילולא⁹⁷) שזהו דבר הנמנע שהנברא כפי שהוא במציאותו יהיו בו שני הפכים, שינגד לאלקות בה בשעה שיודע שזהו אלקות כו') — ובלבד שע"ז תתגלה מעלתו של ה"ברא יחידאי"! וזוהי מעלת בני"י דוקא, למעלה אפילו ממלאכים, שכל שתגדל מעלתם (כידוע השקו"ט⁹⁸ בנוגע לפרטי עשר הדרגות (או כתות)

92) סוטה ג, א. וראה סה"מ תשי"ע ע' 114 פ"ב (לעיל ע' ...).

93) ראה תניא פי"ד.

94) שם פ"ד.

95) ראה אוה"ח לזהר כאן.

96) ד"ה באתי לגני דשבת ודמוצ"ש ק

97) סה"מ שם ע' 116 ואילך.

98) ראה אוצר המלך לרמב"ם שם. וש"נ.

שבמלאכים כפי שנימנו ברמב"ם⁹⁹ ובזהר¹⁰⁰), לא מצינו שיקראו בשם "בנים", ואילו בני", הנה גם מי שהוא בדורגא היותר תחתונה נקרא "ברא יחידאי"; וכמבואר במפרשי הזהר⁹⁵, שע"י הזיווג העליון נעשים כל הנשמות יחידאי כו', שזהו ענין מיוחד שישנו רק בנשמות, ואפילו לא במלאכים שהם רק מזיווג נשיקין כו'¹⁰¹.

ולמרבית הפלא, ישנם כאלו שטוענים מהו הלהט והרעש ("וואָס קאַכט מען זיך און מ'מאַכט אַ טומל") בנוגע לענין ד"המבדיל .. בין ישראל לעמים", בה בשעה שישנו פסוק בתנ"ך¹⁰² "הלא אב אחד לכולנו" ... ו"מפרנסין עניי עכו"ם עם עניי ישראל"¹⁰³, וחייבים לפעול על גויים לקיים מצוות שנצטוו בני נח¹⁰⁴ (ואין זה ענין של בזבוז זמן... כיון שזהו חלק מעבודתו של יהודי), וא"כ — טוענים הם — מהו גודל הרעש כ"כ בנוגע למיהו יהודי! ...

אך ע"פ דברי הזהר הנ"ל — מושללת לגמרי טענתם, והגע עצמך: גם אלו שמתפעלים מגויים, רודפים אחריהם ורוצים לשאת חן בעיניהם — אינם טפשים לומר שגויים הם כמו מלאכים, משרתי עליון, שמשמשים למעלה לפנים מן הפרגוד וכו'. וגם הגוי מודה בכך, וכשישאלו, ישיב, שמעולם לא עלתה על דעתו להשוות את עצמו למלאך. ואילו בזהר הנ"ל נאמר, שכל אחד מישראל, אפילו הפחות ביותר, הוא "ברא יחידאי", למעלה מהמלאך הכי נעלה!

יד. אך עפ"י אינו מובן: איך יתכן שיהודי יכול לדבר באופן אחר? ובכן, הסיבה היחידה לכך היא מצד ענין השוחד, שכן, כשישנו ענין של שוחד, אזי אין מקום לקושיות... ואין עם מי לדבר... בנוגע לעניני העולם — אפשר לדבר עמו, והוא מדבר ע"פ שכל וכו'; אבל כשמגיע לענין של מיהו יהודי — אי אפשר בכלל לדבר עמו, והוא מתנהג היפך השכל (גם שכל של גוי), והיפך הצדק והיושר! ואין לך שוחד גדול יותר מאשר אהבת עצמו; כיון שאמר פעם אחת כך וכך, שוב לא מתאים לו להודות שטעה! בהמשך לזה — דובר בארוכה אודות הענין של מיהו יהודי.

* * *

טו. הביאור בנוגע להערות אאמו"ר:

ואילך (דרמ"צ ג, א ואילך). ובכ"מ.

102 מלאכי ב, יו"ד.

103 גיטין סא, א.

104 רמב"ם הל' מלכים ספ"ח.

99 הל' יסוה"ת פ"ב ה"ז.

100 ח"ב מג, א.

101 ראה ביאוה"ז לאדהאמ"צ בראשית

ב, א ואילך. סהמ"צ להצ"צ מצות פו"ר פ"ב

לאחרי שמבאר ש"יהיב לי' מתנן ונבזבזא ויקר סגיא", ממשיך ומסיים בזהר שענין זה הוא השכר שירשו הצדיקים ב"עלמא דאתי", וכפי שמבאר אאמור"ר ש"לנגד זה (מתנן נבזבזא ויקר סגיא, ג' מוחין חב"ד) הוא ג"כ הג' לשונות. . . טבין עדונין כסופין, והוא הש"י עלמין שירתין מבינה הנק' עלמא דאתי שהוא מנה"י דבינה והוא הוא הג' מוחין חב"ד דז"א שמנה"י דבינה". ומזה מובן שג' מוחין חב"ד שמקבל בשכר העמידה בנסיון הם דרגא נעלית בבחינת המוחין, שתתגלה לעתיד לבוא, ב"עלמא דאתי".

והביאור בזה — ע"פ הידוע¹⁰⁵ שכללות העבודה בזמן הזה היא בבחינת המדות, והמוחין אינם אלא בחי' המוחין השייכים אל המדות, ולעתיד לבוא תהי' השלימות דמוחין בעצם (כמרומז בכיבוש ארץ ישראל — שבזמן הזה ישנו רק הכיבוש (בירור) דארץ שבע אומות, כנגד שבע מדות, ולעתיד לבוא יהי' גם כיבוש ארץ קיני קניזי וקדמוני, ג' ראשונות). ועפ"ז י"ל, שהמוחין שהיו לו מקודם לכן שעל ידם עמד בנסיון הם המוחין השייכים אל המדות, ועל ידי העמידה בנסיון מקבל גם בחינת המוחין בעצם שלמעלה מהמוחין השייכים אל המדות.

טז. כבר¹⁰⁶ דובר כמ"פ, כי מצוות התורה — אשר "תורה אחת לכולנה"¹⁰⁷ — פועלת ענין האחדות של כל ישראל. וענין זה מודגש ביותר במצוות דפורים.

וכמו מצות מקרא מגילה, דאף ש"אם אי אפשר בעשרה קוראים אותה ביחיד", הרי "צריך לחזור אחר עשרה"¹⁰⁸, ויתירה מזו: "אע"ג¹⁰⁹ שיש לו ק' אנשים מצוה לקרותה בצבור משום ברוב עם וכו'"¹¹⁰ — והיינו, שקיום מצות מקרא מגילה (באופן דמצוה מן המובחר) הוא ע"י איחוד ריבוי יחידים, כשנעשים למציאות אחת (מציאות של צבור).

ועאכ"כ המצוות של "משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים"¹¹¹, שכל קיומן הוא ע"י נותן ומקבל, ותוכנן — קירוב ואיחוד של נותן המנה והמתנה עם המקבל; והאיחוד הוא לא רק עם "רעהו" אלא גם עם ה"אביון".

(109) מג"א שם ס"ק כ"ג.

(110) וראה מגילה ג, א: "משפחה ומשפחה .. להביא משפחות כהונה ולוי' שמבטלין עבודתן ובאין לשמוע מקרא מגילה" — בציבור (מג"א שם סתרפ"ז סק"ב). — מהנחה בלתי מוגה.

(111) אסתר ט, כב.

(105) ראה בארוכה ד"ה אל תצר את מואב

במאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א בתחלתו.

(106) מכאן ואילך — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בהוספות ללקו"ש ח"א ע' 323 ואילך. במהדורה זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

(107) תניא רפמ"ד. ספמ"ו.

(108) שו"ע או"ח סו"ס תר"צ.

ויתירה מזו¹¹²: הדגשת הכתוב היא — "מתנות לאביונים" (לא צדקה וכיו"ב, כי אם מתנות), דנתינת מתנה היא, כמרז"ל¹¹³ "אי לאו דעביד נייחא לנפשי" לא הוה יהיב לי' מתנתא"¹¹⁴. וא"כ נמצא, שהתאחדותו של נותן המתנה עם האביון (שע"י מצוה זו) היא באופן שה"אביון" הוא שוה להנותן, שהרי האביון הוא לא רק מקבל אלא גם משפיע, שגרם נח"ר להנותן. ויתרה מזה: בתחלה הי' האביון הנותן והמשפיע (עביד נייחא לנפשי' דבעל המתנה) ואח"ז ועי"ז — ניתנה המתנה, היינו שאף שלכאורה יתרון לנותן המתנה — הרי בסדר דסיבה ומסובב — יתרון למקבל המתנה. ומכיון שהמצוות דפורים מבטאות את ענין האחדות של כל ישראל, לכן מהראוי, אשר בשנה זו שהיא שנת הקהל, — "הקהל"¹¹⁵ .. האנשים הנשים והטף גו"¹¹⁶ שב"טף" נכללים גם קטני קטנים¹¹⁷, ועד ש"מיד שנולד איקרי טף"¹¹⁸ — צריך להשתדל ביותר, שכל אחד ואחת מישראל, כולל גם הקטנים והקטנות שהגיעו לחינוך, יקיימו את המצוות דפורים. וזה יביא להתאחדות של כל ישראל¹¹⁹, אנשים נשים וטף, שיורגש בהם בגילוי שהם "עם אחד"¹²⁰. (בסיום השיחה אמר:) יעשו אסיפה¹²¹ ע"ד הנ"ל, לעשות "רעש" ("שטורעם")¹²² ולהביא הדבר לפועל ממש, שכל אחד ואחת מישראל יקיים את המצוות דפורים.

אצלם את ענין האחדות — בנוגע לעניני תומ"צ, אבל לא בענינים כאלו שעליהם נאמר (ישע"י ח, יב ובפרש"י) "לא תאמרון קשר לכל אשר יאמר העם הזה קשר" (מהנחה בלתי מוגה). 120 אסתר ג, ח. 121 ובפרט כשנמצאים לא רק שלושים יום לפני החג (כמו שב"אחד באדר משמיעין על השקלים", "כדי שיקריבו באחד בניסן מתרומה חדשה" (מגילה כט, א ובפרש"י)), אלא שתי שבתות לפניו, שלכל הדעות (גם לדעת רשב"ג (שם, ב. ושי"ג)) שואלין ודורשין בהלכות החג (מהנחה בלתי מוגה). 122 כולל גם "להרעיש" אודות ענין הגלות ("אויפשטורעמען דעם גלות") ברגעי הגלות האחרונים כש"אכתי עבדי אחשוורוש אנן" (מגילה יד, א. ושי"ג), ועד לבטל את הגלות לגמרי, ובאופן ד"מיסמך גאולה לגאולה" (שם ו, סע"ב), בכיאת משיח צדקנו, בקרוב ממש (מהנחה בלתי מוגה).

112 ראה גם תומ"ח ס"ג ע' 260 ואילך. וש"נ. 113 המוכא בכ"מ — וככה תרל"ז פרק סח (סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תקס ואילך). המשך תרס"ו ע' קלא [קעד]. 114 וראה ב"ב קנו, א — שהיא הנאה גדולה. 115 וילך לא, יב. 116 והמשך הכתוב: "וגרן אשר בשעריך", גרן (גר שלך) דייקא, היינו, לא מי שאחרים מפתים אותו ומבקשים ממנו להתגייר, אלא גר כהלכה; ודוקא אז הרי זה באופן שכותב הרמב"ם (הל' חגיגה פ"ג ה"ו) בנוגע למצות הקהל: "לשמוע כו' כיום שניתנה בו בסיני", שהרי במ"ת היו גם נשמות הגרים שנתגיירו כהלכה (מהנחה בלתי מוגה). 117 ירושלמי ריש חגיגה. 118 ראה מנ"ח מצוה תריב. 119 ובפרט כשרואים שיש כאלו שאצלם ניתוסף בענין הפירוד, הרי בודאי שצריך לחזק

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן המשקה והמזונות עבור האסיפה. לאחר תפלת מנחה התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן הניגון "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד".]

הוספה

בי"ה, ט"ו אדר א' תשי"ט
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' [יהושע] שניאור זלמן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מה' אדר א' ואחרי כן המברק בהנוגע לשבוע הראשון דהמגבית.

ויהי רצון שהצלחת המגבית דשבוע זה, יעורר בכאו"א מהפועלים והמסייעים תוספת כחות גלויים וגם מכחות הנעלמים למעלה ולמעלה, להוסיף בהשתדלות בהמוסדות הק', ותתרבה פי כמה ההצלחה, ובפרט שנמצאים אנו בחדש אדר עליו נאמר שנהפוך הוא לשמחה וליו"ט. בברכה לבשו"ט מתוך בריאות הנכונה

מ. שניאורסאהן

מצילום האגרת. נדפסה בקונטרס "צדיק למלך" ז ע' 178.
מוה' [יהושע] שניאור זלמן: סערעבריאנסקי, מעלבורן. אגרות נוספות אליו — אג"ק חכ"ד אגרת ט"פח (ע' סה), ובהנסמן בהערות שם.
בחדש אדר עליו נאמר שנהפוך הוא לשמחה וליו"ט: אסתר ט, א; כב. וראה ירושלמי מגילה פ"א ה"א. שו"ע או"ח סתרפ"ח ס"ז, וברמ"א שם.

ב

בי"ה, יט' אדר א' תשי"ט
ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ וכו' מוה' משה פנחס שי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מפו"ק, מהגיעו לביתו שלום, ואשר מצא את כל בני המשפחה הן באה"ק ת"ו והן במקומו עתה בחיים ושלום. ויהי רצון שיהי בזה כדברי רז"ל במדרש סוף מגלת פורים זו מגלת אסתר: השלום בריבוי וכו', עי"ש. וזכות התעסקותו באופן דמוסיף והולך בטובת המוסדות אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש ובית רבקה, בודאי שתעמוד לו בכל האמור, ויבשר טוב גם כן באופן דמוסיף והולך.

ת"ח על מסירת הפ"ש לאנ"ש שי, ובודאי היו דברים היוצאים מן הלב שאז נכנסים ללב השומע ומביאים לתכלית האמיתי, ז.א. תוספת פעולה ביהדות וענייני בדי' אמות של עצמו וגם בהנוגע להזולת, ובפרט שבאמת אינו זולת אלא לעיני בשר ומצד הגוף, אבל הנפש והרוח וכו' אב אחד לכולנו וכו' כמבואר בתניא פרק ל"ב, ומבואר ג"כ בספר דרך מצותיך לאדמו"ר הצמח צדק מצות אהבת ישראל, בדברים נפלאים,

וכיון שכפי שכותב הצליח באסיפת סכומים הגונים אף בהתחלה, שכל התחלות קשות, עאכ"ו שכל הוספה בהשתדלות בזה מתאים לגודל ערך הענין, תוסיף כהנה וכהנה בהצלחת מפעלם.

בעת רצון אזכיר את כל אלו שכותב אודותם על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע כאו"א להמצטרך לו, מתאים לתוכן כתבו, ויהי רצון שכשם שהביא הבקשה כן יבשר טוב בכל הענינים אודותם כותב. בברכה לבשו"ט ופ"ש כל אנ"ש שי.

ב

מוה' משה פנחס: קאָנצטאָר, מעלבורן. אגרת נוספת אליו — אג"ק חי"ט אגרת ז'רל. 1907: = מפורים קטן.
במדרש .. מגלת אסתר: אסתר רבה.
דמוסיף והולך: ע"פ שבת כא, ב.
דברים היוצאים מן הלב שאז נכנסים ללב השומע: ראה ס' הישר לר"ת שי"ג. הובא בשל"ה סט, א.

בספר דרך מצותיך .. מצות אהבת ישראל: כח, א ואילך.
שכל התחלות קשות: מכילתא ופרש"י יתרו יט, ה.

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

הרה"ח הרה"ת ר' ברוך בן חי' ביילא
זוגתו מרת שטערנא שרה בת פרידא

וילהלם

לרגל מלאות חמישים שנה לחתונתם
לאורך ימים ושנים טובות ובריאות
להצלחה רבה ומופלגה בכל אשר יפנו
בטוב הנראה והנגלה בגשמיות וברוחניות
ולנחת רוח יהודי חסידותי מכל יוצאי חלציהם
מתוך שמחה וטוב לבב
נדפס על ידי ולזכות יוצאי חלציהם שיחיו